

Čís. 11634.

Třebas byla kupní cena splatná teprve po dodání zboží, vznikla pohledávka na zaplacení kupní ceny uzavřením smlouvy. Byla-li kupní smlouva uzavřena před zahájením vyrovnání o jmění prodatele, střetla se pohledávka prodatele na zaplacení kupní ceny se vzájemnou pohledávkou kupitele (jež tu byla již před zahájením vyrovnání), uplatňovanou započtením, ještě před zahájením vyrovnání, třebas pohledávka na zaplacení kupní ceny byla dospělá teprve po zahájení vyrovnání o jmění prodatele. Započtením nedostalo se tu kupiteli zvláštní výhody ve smyslu § 47 vyr. ř. Přihláška pohledávky k vyrovnacímu řízení neznamená ještě vzdání se práva k započtení.

(Rozh. ze dne 2. května 1932, Rv I 607/31.)

Firma S. dluhovala firmě G. z obchodního spojení za dodané zboží až do 6. června 1929 6.364 Kč 85 h. Téhož dne bylo zahájeno o jmění firmy S. soudní vyrovnávací řízení, ke kterému firma G. přihlásila dne 19. července 1929 pohledávku shora uvedenou, vzala však tuto přihlášku podáním ze dne 23. července 1929 zpět. Vyrovnávací řízení bylo usnesením ze dne 14. října 1929 zastaveno a usnesením z téhož dne o jmění firmy S. zahájen konkurs. Ještě před zahájením vyrovnacího řízení uzavřela firma S. s firmou G. smlouvu, podle níž měla firma S. dodati firmě G. zboží. První dodávka se stala v ceně 2.341 Kč 40 h dne 2. července 1929, druhá dodávka v ceně 4.885 Kč 80 h dne 16. července 1929, tedy obě po zahájení vyrovnacího řízení o jmění firmy S. Firma G. odepřela zaplacení kupní ceny za řečené dodávky (celkem 7.227 Kč) a namítla započtením vzájemnou pohledávku. Žalobu správce úpadkové podstaty firmy S. proti firmě G. o zaplacení 7.227 Kč procesní soud první stolice zamítl vzhledem k vzájemné pohledávce žalované firmy ve výši zažalované pohledávky. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y : Prvý soud správně zjistil, že žalovaná strana uzavřela s firmou S. dne 30. dubna 1929 smlouvu, již tato firma prodala a žalovaná koupila určité množství zboží za určitou cenu, k dodání po zhotovení, koncem května 1929 počínajíc. Smlouvu tuto označuje první soud jako smlouvu dodací, ve skutečnosti šlo o smlouvu kupní, neboť i množství koupeného zboží i jeho cena byly přesně ujednány a jen dodávání zboží bylo smluveno na pozdější dobu. Byla tedy mezi stranami ujednána hotová smlouva, z níž ujednáním této smlouvy vznikly pro obě strany vzájemná práva a povinnosti. Správně proto dovozuje první soud, že smlouvou, a to okamžikem jejího uzavření, povstal žalovaný nárok na dodání zboží a firmě S. nárok na zaplacení zboží, ovšem až po jeho dodání. Jen zaplacení zboží bylo závislé na jeho dodání a šlo proto o pohledávku podmíněnou a dospělou po dodání zboží. Poněvadž smlouva byla uzavřena 30. dubna 1929, vyrovnací řízení pak zahájeno bylo 6. června 1929, povstala pohledávka firmy S. před zahájením vyrovnacího řízení. Poněvadž pohledávka žalované proti firmě S. povstala, jak není o tom sporu, před zahájením vyrovnacího řízení, jsou tyto pohledávky ve smyslu § 19 vyr. ř. způsobilé ke vzájemnému vyrovnání. Okolnost, že žalovaná svou

pohledávku proti firmě S. k vyrovnávacímu řízení přihlásila a pak přihlášku svou vzala zpět, nerozhoduje, poněvadž v přihlášce pohledávky nelze spatřovati vzdání se práva na vyrovnání pohledávky, neboť i přihlášenou pohledávku lze vyrovnati (str. 885 Koment. Bartsch-Pollak). Jest sice pravda, že firma S. dodala jen část objednaného zboží, jednak dne 2. července 1929, jednak dne 16. července 1929, tedy v době po zahájení vyrovnacího řízení, avšak okolnost ta jest nerozhodná, rozhoduje, kdy pohledávka povstala, což se stalo uzavřením smlouvy. Ve vyrovnání pohledávky věřitele nelze spatřovati ani poškození ostatních věřitelů vyrovnávacích ani zvláštní výhodu věřitele, neboť vyrovnání se nedotýká věřitele pohledávku vyrovnávajícího (§ 46, 47 vyr. říz.). Byla proto žalovaná oprávněna k vyrovnání své pohledávky s pohledávkou firmy S.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání opřenému jen o dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) nelze přiznati oprávnění. Podstata sporu tkví v otázce, zda firmě S. vzešla již před zahájením vyrovnacího řízení, před 6. červnem 1929, ze smlouvy ze dne 30. dubna 1929 proti žalované pohledávka za zboží, dodané teprve po zahájení vyrovnacího řízení, s níž by žalovaná mohla kompenzovati svou vzájemnou pohledávku, která tu nesporně byla již před zahájením vyrovnacího řízení. Odvolací soud především správně usuzuje a přiznává to i dovolání, že smlouva z 30. dubna 1929 byla smlouvou kupní, poněvadž jí firma S. prodala žalované určité množství zboží za určitou cenu (§ 1053 obč. zák.). Ostatně rozlišování mezi smlouvou kupní a dodávací nemá významu (srov. čl. 338 obch. zák.). Poněvadž nebylo ani tvrzeno, že byla platnost a účinnost smlouvy nějak podmíněna, vzešly nároky pro oba smluvníky z ní vyplývající, totiž nárok na dodání zboží a na jeho zaplacení ihned ujednáním smlouvy. Podle čl. 342 obch. zák. jest kupní cenu zapraviti při odevzdání zboží, pokud nebylo nic jiného podmíněno povahou obchodu neb ustanoveno smlouvou neb obchodním obyčejem. Strany jsou si zajedno, že v souzeném případě byla kupní cena splatná po dodání zboží. Tím však byla určena jen splatnost nároku firmy S. založeného již smlouvou ze dne 30. dubna 1929, již byly obě strany bezpodmínečně vázány. Vznik pohledávky, arcí ještě nedospělé, spadá tedy do doby před zahájením vyrovnacího řízení, takže se střetly i pohledávka firmy S. vymáhaná žalobou i vzájemná pohledávka žalované, již započítává ještě před zahájením vyrovnacího řízení. Pozdější splatnost pohledávky firmy S. nemá vzhledem k předpisu § 19 vyr. ř. z roku 1914, kterého jest tu použití, významu. Okolnost, že firma S. dodala jen část zboží, jest jen potud rozhodná, že tato firma může uplatniti jen onu část kupní ceny, která připadá na zboží skutečně dodané. Jak by se věc měla, kdyby bylo bývalo zahájeno vyrovnací řízení o jmění žalované firmy, nespadá do rámce tohoto sporu. Správně seznává odvolací soud dále, že přihláška pohledávky k vyrovnávacímu řízení neznamena ještě vzdání se práva k započtení. O konkludentním jednání nemůže býti řeči, poněvadž přihláškou sleduje věřitel zpra-

vidla účel, by si zajistil vliv na konečnou úpravu vyrovnání. V souzeném případě lze tím méně použití předpisu § 863 obč. zák., ana žalovaná vzala přihlášku zpět. Započtením se nedostalo žalované ani zvláštní výhody ve smyslu § 47 vyr. ř., neboť účinek jeho nastal před zahájením vyrovnacího řízení, kdy se obě pohledávky střetly, a to již po samém právu.

Čís. 11635.

Do usnesení soudu o neschválení prodeje nemovitosti, na níž vázlo předkupní právo nezletilcovo, není oprávněn k rekursu kupitel nemovitosti.

(Rozh. ze dne 4. května 1932, R I 306/32.)

Opatrovnický soud schválil tržové smlouvy, jimiž Vladislav J. prodal Josefu V-ovi a Josefu N-ovi nemovitosti, na nichž vázlo předkupní právo pro nezletilé děti zůstavitelovy. K rekursu zájmového opatrovníka rekursní soud napadené usnesení zrušil.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekursy Josefa V-a a Josefa N-a.

Důvody:

Rekurentům nelze přiznati oprávnění k rekursu. Podle § 37 zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n. jest oprávněn k rekursu jen účastník nesporného řízení; podle § 6 citovaného zákona jest účastníkem ten, kdo může býti rozhodnutím soudu ve svých právech přímo dotčen nebo kdo uplatňuje právní zájem, by soud učinil nějaké rozhodnutí. Toho u rekurentů není. Jde o poručenské schválení smluv tržových, jimiž rekurenti koupili od Vladislava J-a nemovitosti, na nichž pro dítky prodávajícího nezletilé Žofii a Miroslava J-ovy vázne právo předkupní, jménem těchto nezletilých, tedy o schválení vzdání se tohoto práva předkupního. To však jest věci vnitřního řízení poručenského, jež musí býti posuzována jen s hlediska prospěšnosti pro chráněnce, rekurenti nemají právního nároku ani právního zájmu na rozhodnutí soudu a proto se rozhodnutí to nemůže přímo dotknouti jejich práva; pouhý hospodářský zájem nestačí k tomu, by jim byla přiznána role účastníka. K rekursu proti usnesení soudu ve příčině řečeného schválení smluv za nezletilé jest oprávněn jen ten, kdo jest po zákonu povolán chrániti jejich zájmy, tedy v souzeném případě zájmový opatrovník nezletilcům zřízený (viz čís. 903, 5844, 6400 a 7505 sb. n. s.).

Čís. 11636.

Složil-li nájemce jistotu v hotovosti nebo ve vkladní knížce, jest pronajímatel nejen oprávněn, nýbrž i povinen učiniti se po skončení nájmu zaplacen z jistoty (dát si jistotu odpočísti od své pohledávky).

(Rozh. ze dne 4. května 1932, Rv I 487/31.)